

RENOVATIE Hernieuwde acties voor het Mitterreither-orgel in de Dorpskerk

Versleten monument wil z'n verfijnde klank terug

Op het nippertje liep het orgel van de Dorpskerk van Woubrugge vorig jaar een broodnodige restauratie mis. Dit jaar krijgt het versleten monument alsnog een nieuw leven, voorvoelt Ed Molenaar van de stichting Vrienden van de Dorpskerk.

Paul van der Kooij
p.van.der.kooij@mediahuis.nl

Woubrugge ■ De aanvraag voor provinciale subsidie is nog uitvoeriger dan-ie vorig jaar al was. „En toen tastten we maar net naast de prijzen”, kijkt Molenaar terug. „Er was onvoldoende budget en in het systeem dat de provincie hanteerde hadden we net te weinig punten: de eerste zeven op de lijst kregen geld, wij als achtste niet. We hebben de aanvraag geëvalueerd met de provincie en de puntjes op de i gezet. Onze nieuwe subsidieaanvraag is nog completer en ook de adviezen van de provincie hebben we erin meegenomen. Zo hebben we zelfs het aantal leerlingen opgegeven dat werkzaam is in de werkplaats van de gekozen orgelrestaurateur.”

Of het orgel inderdaad de gevraagde 240.000 euro binnensleept, wordt eind mei duidelijk. Bij een 'ja' kan al in juni of juli worden begonnen met het werk.

Fondsen

Het kerkbestuur heeft immers laten weten garant te staan voor de helft van het bedrag dat de restauratie kost. In een herstelplan dat is goedgekeurd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, een belangrijke adviseur van de provincie, berekenen erkende orgeladviseurs dat het om 468.200 euro gaat. „Met alles erop en eraan.”

Door de garantstelling aan de ene kant en betalingsafspraken met orgelbouwers aan de andere, is het geen probleem wanneer het gat pas tijdens de anderhalf jaar durende renovatie wordt gedicht. Dat hoopt het kerkbestuur onder meer te doen met de actie 'Adopteer een orgelpijp', die vorig jaar nog werd afgelast maar deze woensdag alsnog begint. Belangstellenden kunnen bedragen van 25 euro of meer doneren voor de restauratie van de in totaal 1.200 orgelpijpen. De actie loopt tot eind 2022.

Ook hebben lokale en nationale fondsen als Fonds Alphen, Prins Bernard Cultuurfonds, Stichting Zabawas en Solidariteitskas laten weten dat ze 'lopende de renovatie' over de brug komen met in totaal 85.000 euro. „Dat zijn harde toezeggingen en daar hebben we de provincie ook op gewezen”, meldt Molenaar. „We hopen dat het een het ander versterkt.”

Het eerste spandoek voor de actie 'Adopteer een orgelpijp' hangt bijna, dankzij v.r.n.l. Ed Molenaar, Marc van de Leij en Klaas Grandia.

FOTO HIELCO KUIPERS

Het orgel in de Dorpskerk van Woubrugge is er voor iedereen

Daar komt bij dat er al 60.000 euro in kas zit voor de renovatie. Voor een groot deel zijn dat reserveringen die de Dorpskerk maakte voor (groot) onderhoud van het orgel. Ook zitten er giften bij en de opbrengst van de enige actie die vorig jaar wél kon worden gehouden: een benefietconcert waarvan de opbrengst naar het orgel ging. „Dat leverde, kort voor de lockdown van vorig voorjaar 1.500 euro op en was daarmee zeer succesvol”, memoreert Molenaar.

Omdat er in 2014 zoveel belang-

stelling in 'dorp en directe omgeving' was voor de restauratie van de Dorpskerk, verwacht hij dat daar eveneens de nodige adoptie-ouders voor de pijpen te vinden zijn. „En als je ziet dat een vergelijkbare actie voor het Steinmeyer-orgel in de Alphense Adventskerk 40.000 euro opleverde, moeten bedragen van twintig tot dertig mille zeker mogelijk zijn.”

Om de aandacht te vestigen op de actie worden meerdere spandoeken opgehangen, onder meer langs de provinciale wegen die naar en langs Woubrugge leiden en bij de kerk aan de Woudwetering. Dinsdagavond kreeg nummer één zijn plek langs de dwars door het dorp lopende Batweg.

Verder worden de komende dagen flyers in brievenbussen gedaan in dorpen als Woubrugge, Hoogmade, Rijnsaterwoude en Ter Aar. Molenaar: „Ook om te laten zien dat het orgel er niet alleen is voor de kerk, zijn diensten en zijn trouw- en rouwbijeenkomsten. Het orgel is er voor iedereen. Zo worden er ook orgellessen en concerten gegeven.”

Zodra covid-19 het toelaat, zijn meer acties te verwachten. De vorig jaar geschrapte Dorpskerk-veiling zou dan alsnog gehouden kunnen worden, net als een kerkdiner in samenwerking met Het Oude Raadhuis.

Mitterreither

Het orgel is in 1794 gebouwd door Johannes Mitterreither. Hij gold als

Adopteer een orgelpijp

Hoewel adoptie-ouders kunnen aangeven hoeveel pijpen van 25, 50, 100, 500 of 1000 ze willen, hun naam komt niet op een pijp te staan. Al evenmin krijgt die een andere plek in de Dorpskerk van Woubrugge. Volgens Molenaar zou dat 'te ingewikkeld worden'. Wel ontvangen deelnemers een certificaat en een factuur. Die laatste kan goed zijn voor voor een belastingaftrek, leggen de vrienden uit op de site van de Dorpskerk. Als erkend goed doel hebben ze namelijk de ANBI-status.

een van de belangrijkste orgelbouwers van zijn tijd, maar van zijn circa veertig creaties resteren er nog maar enkele. Eén daarvan staat in de Lokhorstkerk in Leiden, de stad waar de geboren Oostenrijker zich vestigde. Dat exemplaar is eind vorige eeuw al grondig gerestaureerd. Was er bij eerdere renovaties op aangestuurd om de scherpe, schelle klanken te krijgen die toen in de mode waren, na de klus luidde het oordeel dat dit pronkstuk uit de muzikale geschiedenis 'zijn prachtige diepe geluid' terug had.

Ook de Voorschotense Laurentiuskerk heeft een exemplaar, al is dat een verhaal apart. Mitterreither had het eigenlijk voor een vroegere schuilkerk gemaakt die iets verderop stond en in 1932 werd de omlisping eruit gesloopt. Idee was toen om er een moderner orgel van te maken. Nadat het er jarenlang werkloos bij had gestaan, volgde in 2009 ook hier een grondige, historisch verantwoorde restauratie.

Het orgel in Woubrugge is in het begin van de negentiende eeuw uitgebreid, maar het pijpwerk uit de begintijd is nog grotendeels aanwezig. Helemaal jofel gaat het niet met de pijpen en hun orgel. Doordat het instrument mét de anderhalve eeuw oudere kerk is scheefgezakt zijn de orgelpijpen onder spanning in de orgelkas komen te staan. Ook zijn verschillende exemplaren lek geraakt doordat de kerk decennialang met heteluchtverwarming werd verwarmd. Om over loodcorrosie en tinpest nog maar te zwijgen.

Al met al is de 'verfijnde klank' waarover de orgeladviseurs Peter van Dijk en Bert den Hertog het in hun herstelplan hebben, nog maar in twintig procent van de 1.200 pijpen waarneembaar. Om dat percentage op te krikken moet het hele orgel uit elkaar, is er een complete restauratie nodig van kas en binnenwerk en moeten enkele verloren gegane onderdelen worden bijgemaakt in passende, classicistische stijl. Het restaureren van de pijpen is een klus van tien maanden.